

Zenon Grocholewski

XVII sympozjum naukowe Stowarzyszenia Kanonistów Kanadyjskich (11-14 X 1982)

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 27/3-4, 291-293

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**XVII SYMPOZJUM NAUKOWE STOWARZYSZENIA KANONISTÓW
KANADYJSKICH (11—14 X 1982)**

Stowarzyszenie Kanonistów Kanadyjskich („La Société Canadienne de Droit Canonique” — „The Canadian Canon Law Society”) powstało krótko po Soborze Watykańskim II, w roku 1966. Jego pierwszym prezesem, i w pewnym sensie także inicjatorem oraz twórcą, był ks. dr Jean Thorn, wówczas (a także obecnie) oficjał Regionalnego Sądu Kościelnego pierwszej instancji w Montrealu. Początkowo prezes był wybierany na okres jednego roku, później na więcej lat (cztery lub pięć), w ostatnim zaś czasie jest on wybierany na dwa lata. Obecny prezes (na lata 1981/1982 oraz 1982/1983) jest ks. John A. Barry, profesor Wydziału Prawa Kanonicznego na Uniwersytecie Św. Pawła w Ottawie. Z prezesem współpracują dwa wice-prezesi, jeden języka angielskiego drugi francuskiego, oraz komitet wykonawczy. Stowarzyszenie jest ściśle związane i współpracuje z Konferencją Biskupów Kanadyjskich, a zwłaszcza z jej Komisją Prawa Kanonicznego. Konferencja Biskupów nie tylko zwraca się do Stowarzyszenia Kanonistów Kanadyjskich z prośbą o opracowanie różnych kwestii czy wyrażenia opinii, lecz także wspiera finansowo jego inicjatywy.

Oprócz innych aktywności, omawiane Stowarzyszenie organizuje co-rocennie kilkudniową sesję naukową, która stanowi pewnego rodzaju krajowy kongres prawa kanonicznego. Pierwsza taka sesja miała miejsce właśnie w roku 1966. Komitet wykonawczy wybiera tematy konferencji i konferencjonistów. Czasem cała sesja dotyczy jednego tematu omawianego w różnych aspektach, innym razem problematyka referatów jest różnorodna. Zależy oczywiście od okoliczności, aktualnych potrzeb oraz dyspozycji wybranych referentów. Nie bez znaczenia jest fakt, że w tych sesjach bierze udział zawsze kilku biskupów kanadyjskich, oraz że zapraszani są także przedstawiciele stowarzyszeń kanonistycznych innych krajów (Stanów Zjednoczonych, Australii, Anglii, itd.). Również jako konferencjoniści są wybierani znani kanoniści innych krajów. Przemawiali bowiem na tychże sesjach, między innymi, kard. P. Felici, arcyb. (obecnie kard.) A. Sabattani, Ch. Lefebvre (dwukrotnie), J. Denis, W. Onclin, J. Beyer, J. Bernhard, R. Brown, itd. Należy podziwiać, że mimo olbrzymich odległości między poszczególnymi regionami Kanady, w omawianych sesjach biorą udział kanoniści z całego kraju, i to w pokażnej liczbie. Kanada, jak wiadomo, posiada jedynie niespełna 25 milionów mieszkańców (czyli dużo mniej niż Polska), natomiast jej

terytorium jest 30 razy większe od naszego kraju. Toteż, by przybyć na sesję, niektórzy muszą odbyć około 5 godzin jazdy samolotowej. Mimo to w sesjach bierze zawsze udział około 200 kanonistów, wśród których nie brak przedstawicieli z żadnego regionu. Referaty są wygłaszane po angielsku lub po francusku. Pomieważ nie wszyscy znają obydwaj wspomniane języki, równoczesne tłumaczenie czyni prelekcję zrozumiałą dla każdego.

Wygłoszone referaty bywają publikowane w *Studia Canonica*, czasopiśmie wydawanym od r. 1966 przez Wydział Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Św. Pawła w Ottawie. Fakt ten, jak również czynne zaangażowanie profesorów i studentów wspomnianego Wydziału (na którym studiowało w roku akademickim 1982/1983 około 70 osób) w aktywności Stowarzyszenia, świadczy o twórczej współpracy, choć instytucjonalnie Wydział Prawa Kanonicznego w Ottawie i Stowarzyszenie nie są ze sobą związane.

XVII sesja studiów Stowarzyszenia Kanonistów Kanadyjskich, która jest przedmiotem niniejszego omówienia, miał miejsce w Ottawie, w dniach od 11-go do 14-go października 1982.

Była ona poprzedzona pięciodniowym kursem — odbytym w Ottawie (dwukrotnie, tzn. raz w języku francuskim i raz w języku angielskim) oraz w Edmonton i w Halifaxie (w języku angielskim) — w celu zapoznania kanonistów ze schematami prawa małżeńskiego i procesowego; oraz innym kursem, przeznaczonym dla pracowników kurii biskupich, odbytym w Montrealu (w jęz. francuskim) i w Ottawie (w jęz. angielskim).

Podczas omawianej sesji studiów, w której wzięło udział około 220 członków, wygłoszono cztery referaty („conferences”). W referacie otwierającym kongres, ks. prał. Z. Grocholewski, sekretarz Sygnatury Apostolskiej, mówił o *reformie kanonicznego prawa procesowego*, starając się wykazać dokonany postęp w tej materii. O. M. O'Reilly, prokurator generalny Ojców Oblatów z Rzymu, przedstawił *problem pralatur personalnych*, tak w aspekcie historycznym, jak też zwłaszcza w aktualnej sytuacji wyniesienia do tej rangi „Opus Dei”. Ojciec P. Allard, psycholog, ekspert Kościelnego Sądu Regionalnego w Ottawie, zajął się *zaburzeniami psychicznymi w dzieciństwie i ich wpływem na nieważność małżeństwa*; chodziło mu głównie o choroby psychiczne z dzieciństwa, które ujawniają się dopiero w wieku dojrzałym. Ostatni referat, wygłoszony przez ks. dr G. Robinsona, prezesa Stowarzyszenia Kanonistów Australii i Nowej Zelandii, dotyczył *roli prawa w życiu Kościoła*; prelegent podkreślił bardzo mocno konieczność wzięcia pod uwagę kontekstu wiary w interpretowaniu poszczególnych norm prawa kanonicznego.

Oprócz wymienionych referatów (mniej więcej godzinnych) — w których brali udział wszyscy uczestnicy sesji i po których następowała publiczna dyskusja — odbyły się, w drugim i trzecim dniu kongresu po południu, *seminaria*, („seminaires”), polegające na tym, że równocześnie (oczywiście w oddzielnych lokalach) wygłoszono trzy krótkie (20—30

minutowe) odczyty na różne tematy, stanowiące podstawę do bardziej intensywnej dyskusji w mniejszych grupach. Toteż każdy z uczestników wybrał seminarium najbardziej go interesujące. W niektórych wypadkach, biorący udział w takim zebraniu partykularnym od razu rozpoczynali dyskusję między sobą. W innych zaś, po wysłuchaniu odczytu, uczestnicy rozbijali się na jeszcze mniejsze grupy dyskusyjne, by po takim przygotowaniu zebrać się razem i kontynuować dyskusję, w sposób bardziej twórczy i skoncentrowany, mając za sobą już pewne przemyślenia problemu.

A oto tematyka tychże seminariów (w nawiasie wskażę prelegenta):

1. *Formulacja tytułów nieważności małżeństwa w świetle schematów nowego kodeksu* (ks. M. Dupont, wice-oficjał Sądu Regionalnego w Montrealu);
2. *Uczestnictwo wiernych, którzy nie są w pełnej łączności z Kościołem, w sakramentach świętych*, w świetle IV księgi nowego Kodeksu (Ojciec A. Tache, z Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Św. Pawła w Ottawie);
3. *Tradycja i zmiany w nowym prawie zakonnym*: chodziło głównie o różnorodne uczestnictwo w zarządzaniu różnych instytutów życia konsekrowanego (Ojciec A. Gauthier, z Dominikańskiego Studium Teologicznego w Ottawie);
4. *Instytucje kościelne i ich opieka prawna*: prelegent zajął się normami dotyczącymi alienacji dóbr kościelnych i środkami obrony tychże dóbr według norm prawa cywilnego w Stanach Zjednoczonych (ks. A. Majda z Pittsburgh'a);
5. *Życie konsekrowane i jego implikacje w kościele partykularnym*: prelekcja była oparta na nowym rycie profesji zakonnej i na dokumentach, które służyły przygotowaniu tegoż rytu (M. P. Dion z archidiecezji Québec);
6. *Wprowadzenie w życie ustawodawstwa liturgicznego*, tzn. jak należy interpretować dokumenty w tej materii i jak przyczyniać się do właściwej formacji liturgicznej (ks. R. Halloran, dyrektor Kanaadyjskiego Urzędu Liturgicznego w Ottawie).

Zakreślona aktywność — której jednym z przejawów była omówiona sesja studiów — świadczy o żywotności środowiska kanonistów kanadyjskich. Znajdzie ono na pewno dalszy impuls w V Kongresie Międzynarodowego Prawa Kanonicznego, który odbędzie się w Ottawie, w sierpniu 1984.

Bp Zenon Grocholewski

**OGÓLNOPOLSKIE SYMPOZJUM NAUKOWE KANONISTÓW
ZORGANIZOWANE PRZEZ WYDZIAŁ PRAWA KANONICZNEGO
AKADEMII TEOLOGII KATOLICKIEJ W WARSZAWIE
W DNIU 2 MAJA 1983 R.**

Wydarzeniem o szczególnym znaczeniu dla życia Kościoła było niewątpliwie ogłoszenie w dniu 25 stycznia 1983 roku przez Ojca Świętego Jana Pawła II nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego. Fakt uroczystej